

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.01.00/610 - 45857
Konu : Soru Önergesi

13/03/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 18/02/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02/3558 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Sayın Fevzi TOPUZ'un 7/1894 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK:
Cevap (4 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN FEVZİ TOPUZ'UN 7/1894 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ CEVABI**

SORU 1: Bugün “turizm rehberleri” çalışma alanlarının disipline edildiği, iş güvencelerinin sağlandığı ve özlük haklarının düzenlendiği bir meslek yasasından yoksundurlar. Turizm sektöründe böylesi önemli sorumluluklar üstlenen bu turizm emekçilerinin “meslek yasası”na kavuşturulması için Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma var mıdır? Var ise, bu çalışma hangi aşamada?

CEVAP 1: Rehberlik Meslek Yasası Taslak çalışması 01/11/2007 tarihli ve 182399 sayılı yazımız ile TÛRSAB ve Rehber Odalarına gönderilerek konuya ilişkin görüş ve önerileri istenmiştir.

SORU 2: “Gezdirdiğimiz her grup, ülkemizi bizim gözümüzden görmekte ve tanımaktadır. İşimizin belki de en güzel yanlarından bir tanesi, ülkemize bin bir ön yargı ile gelmiş nice insanı ülkelere birer Türkiye dostu olarak gönderiyor olmaktır” açıklaması yapan Ankara Rehberler Derneği Yönetim Kurulu üyesi sayın Aykut Uzun, “ülkemizin nazik konuları yabancılar tarafından turistlere anlatıldığında olabilecekleri düşünebiliyor musunuz?” uyarısında da bulunmaktadır. (İ. Kansu; Cumhuriyet, 27/02/2006) Bu anlamda; ülkemizin yabancı turistlere, yine yabancı bir rehber tarafından anlatılmasının ileride ortaya çıkaracağı sonuçları hakkında önlem alacak bakanlığınızca ne tür bir çalışma yürütülmektedir?

CEVAP 2: Bakanlığım ülkemize gelen turistlerin, ülkemiz ve insanımız ile ilgili doğru bilgiler edinerek ülkemizden, dostlarına aktaracağı güzel anılara sahip olarak ayrılmasını istemektedir.

Ülkemizin tanıtımında profesyonel turist rehberliği mesleğinin taşıdığı önem inkâr edilemez. Bu nedenle ülkemizin tanıtımının yabancılar tarafından değil, elbette ülkemiz insanları tarafından yapılması en büyük arzumuz ve hedefimizdir.

Bu nedenle; yabancıların ülkemizde rehberlik yapmalarının da önüne geçilebilmesi hususu da içinde olmak üzere rehberlikle ilgili çözüm bekleyen hususlar için “Rehberlik Meslek Kanunu” hazırlanması yönünde çalışmalar başlatılmış olup, konu ile ilgili olarak, Rehber Odaları ile TÛRSAB’ tan görüş ve önerileri istenmiştir.

Ayrıca; yabancıların çalışma izinleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yayınlanmış olan “4817 sayılı Kanun ile” belirlenmiştir.

Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliğinin 31 inci maddesi de;

“Profesyonel turist rehberliği kimlik kartı olmadan rehberlik yapılamaz. Yapanlar hakkında 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Accenteleri ve Seyahat Accenteleri Birliği Kanunu ve diğer ilgili kanunlar uyarınca gerekli işlemler yapılır.” hükmünü amirdir.

Bu nedenlerden dolayıdır ki hali hazırda kaçak rehberliğin önlenmesi amacıyla Bakanlığımca, Rehber Odaları ve TÛRSAB temsilcilerinin de katıldığı bir heyetle denetlemeler yapılmaktadır. Rehberlik yaptığı tespit edilen yabancılar hakkında da kaçak rehberlikten dolayı tutanak tutulmaktadır.

SORU 3: AB üyelik sürecinde, “Hizmetlerin Serbest Dolaşımı” uygulaması kapsamında, yabancı rehberler ülkemizde çalışabilecekler ve ülkemizin “tanıtım” görevini üstleneceklerdir. TUREB Başkanı sayın Şerif YENEN’in “Türkiye, diğer ülkelere oranla çok daha hassas bir konuma sahiptir. Örneğin, Çanakkale Şehitliği”ni İngiliz rehberlere, Ayasofya’yı Yunan rehberlere, Güneydoğumuzu bir Fransız rehberin anlatımına bırakmak istemeyiz” (Ş.YENEN, Akşam, 9 Ocak 2008) kaygısını ifade etmektedir. Kültür ve Turizm Bakanı olarak sayın Yenen’in kaygı ve uyarısına katılıyor musunuz? Yabancıların ülkemizde rehberlik yapmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP 3: Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği’ nin adaylarda aranacak 9 uncu maddesinde adayların seçme sınavlarına katılabilmeleri için Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaları zorunludur.

Ayrıca 4817 sayılı Kanuna göre ülkemizde yabancıların çalışmaları, söz konusu kanun kapsamında aşağıdaki şartları yerine getirmeleri halinde mümkün olabilmektedir.

Madde 4:

“Türkiye’nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerde aksi görülmedikçe, yabancıların Türkiye’de bağımlı veya bağımsız çalışmadan önce izin almaları gerekir. Ülke menfaatlerinin gerekli kıldığı hallerde veya mücbir nedenlere bağlı olarak, çalışmaya başlamadan önce ilgili makama bilgi vermek koşuluyla, çalışma süresi bir ayı geçmemek ve Bakanlık onayı alınmak suretiyle çalışma izni başladıktan sonra da verilebilir”

Madde 8’ in (e) bendi

“Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşları ile bunların Avrupa Birliği üyesi ülkelerin vatandaşı olmayan eş ve çocuklarına, bu kanunda öngörülen sürelerle tabi olmaksızın istisnai olarak çalışma izni verilebilir” şeklindedir..

Bu durumda, AB üyesi ülke vatandaşlarının ülkemizde rehber olabilmeleri ve çalışabilmeleri, ancak, Bakanlığım tarafından yapılan Profesyonel Turist Rehberliği seçme sınavında başarılı olmaları, Türkçe olarak düzenlenen ve 7 ay süren kurslara katılmaları, kursların sonundaki 36 günlük uygulama gezileri ile Türkçe yapılan bitirme- bütünleme sınavlarına girerek bu sınavlardan da başarılı olarak “belge” almaya hak kazanmaları, iyi derecede Türkçe konuşmaları ve 4817 sayılı Kanunda belirtilen koşulları yerine getirmeleriyle mümkün olabilecektir.

Bakanlığımdan rehberlik belgesi almamış AB üyesi ülke vatandaşlarının, kendi ülkelerinde almış oldukları rehberlik belgesi ile ülkemizde rehberlik yapmaları, yürürlükte bulunan Kanun ve Yönetmelikler gereğince mümkün bulunmamaktadır.

SORU 4: Bodrum Profesyonel Turist Rehberleri Derneği (BORED) Başkanı Sayın Neşec GÖKBEL, 23/01/2008 tarihinde “2008 Yılı Mesleki Gelişim ve Tanıtma Çalışmalarını Değerlendirme” toplantısında; “yaz sezonunda Bodrum’a çok sayıda yerli ve yabancı rehber geldiğini, bu rehberlerin büyük çoğunluğunun kaçak olarak çalıştığını” ifade etmiştir. Sayın Gökbel ayrıca, “Bodrum’da yaz sezonunda çalışan rehberlerin yüzde 70’i kaçak çalışıyor” uyarısında bulunmuştur.

Yasal değişiklik öncesi de kaçak rehber oranının yüzde 70-75 olarak ifade edildiğine göre; kaçak rehberlik faaliyetinin aynı şekilde devam etmesi; yasada öngörölen denetleme görevinin yerine getirilmemesi ve cezai işlemlerin uygulanamamasından mı kaynaklanmaktadır?

CEVAP 4: Bakanlığımca kaçak rehberliklerin önlenmesi için sık sık denetlemeler yapılmaktadır.

Ancak; gerek 1618 sayılı Kanundaki değişiklikten önce, gerekse bahsi geçen kanundaki değişiklikten sonra kaçak rehberlik faaliyetlerinin yoğunluğunun yüzde ile ifade edilmesi mümkün değildir. Yoğunlaştırılan denetlemelere bağlı olarak mevzuat dışı uygulamalarda azalma görölmektedir.

Denetlemelerde tutulan tutanaklarda, Bakanlığımdan belgeli rehberler ağısından yapılacak işlem rehberlerin Disiplin Kuruluna sevkidir ki bu süratle geręekleřtirilmektedir.

SORU 5: Yasa değişikliğinden sonra bakanlıktan belge almaksızın rehberlik faaliyetinde bulunanların sayısı ve aldıkları cezanın mali boyutu nedir?

CEVAP 5: Bakanlığımca İl Költür ve Turizm Müdürlüklerince 2007 yılı iğerisinde, kaçak rehberlerin çalışmasını önlemek için Türkiye genelinde yapılan denetimlerde 512 adet tutanak tutulmuştur.

Tutanaklara göre 129 kaçak rehberlik faaliyeti tespit edilmiş ve bunlar hakkında Savcılıklara suç duyurusunda bulunulmuştur

Diğer tutanakların konusunun rehberlerin disiplin suçları ve/veya kaçak acentecilik faaliyetlerini kapsaması nedeniyle, gerekli işlemler yapılmıştır.

Yeni ceza yasasının yürürlüğe girdiği andan itibaren, kaçak rehberlik faaliyetinde bulunanlar ile ilgili işlemler, savcılıklara yapılan suç duyuruları üzerine, savcılıklar tarafından takip edilmektedir.

SORU 6: Kaçak çalıştığı belirlenen kişilerden yasada öngörölen para cezasını ödeyenler olmuş mudur ve bunların sayısı nedir?

CEVAP 6: Kaçak rehberlik yapanlar ile ilgili olarak hukuki ve cezai işlemler tamamen savcılıklar ve onların kanalıyla mahkemelerce yürütöldüğü ve sonuçlarından Bakanlığıma haber verilmesine yönelik bir hüküm bulunmadığı için öngörölen para ve diğer cezaların ödenip ödenmediğine dair Bakanlığımda bilgi mevcut değildir.

1618 sayılı Kanunda değişiklik yapıldıktan sonra, ilgili Kanunun 10 uncu maddesinin (a) bendi gereğince; kaçak rehber çalıştıran 57 acenteye Bakanlığım Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü tarafından 57x 1500 . = 85.500 YTL. idari para cezası uygulanmıştır.

SORU 7: Belgesiz rehber çalıştıran Seyahat Acenteleri hakkında ne gibi bir cezai işlem uygulanmaktadır? Belgesiz rehber çalıştırdıkları için Bakanlığıca hakkında cezai işleme konu olan seyahat acentesi var mıdır? Varsa, bu cezai işlemlerin türü ve mali boyutu nedir?

CEVAP 7: Belgesiz rehber çalıştıran seyahat acentasının tespiti halinde, kaçak rehberlik yapan kişi hakkında İl Kltr ve Turizm Müdürlüğü kanalıyla o yerin Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun "Seyahat Acentalarının Yükümlülükleri" başlıklı 10. maddesinin (a) bendi; "Turlarda veya sadece tek bir otelde konaklamayı ve konaklanacak otele ulaşımı içerenler hariç olmak üzere paket turlarda; paket tur veya tur başına kırkbeş kişiye kadar en az bir rehber bulundurmak; tek araç kapasitesi 45 kişiyi aşan araçlarda bir rehber bulundurmak; turistlere, rehberler dışında herhangi bir kimse vasıtasıyla Türkiye'nin tarihi, doğası, kültürü ve turizmi ile ilgili rehberlik faaliyeti niteliğinde bilgi vermemek." hükmünü amir olup, söz konusu hükmü ihlal eden seyahat acentalarına aynı Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı alt bendi hükmü uyarınca idari para cezası uygulanmaktadır.

Bakanlığımca belgeli 65 seyahat acentasına 102.000.-YTL tutarında idari para cezası uygulanmıştır.